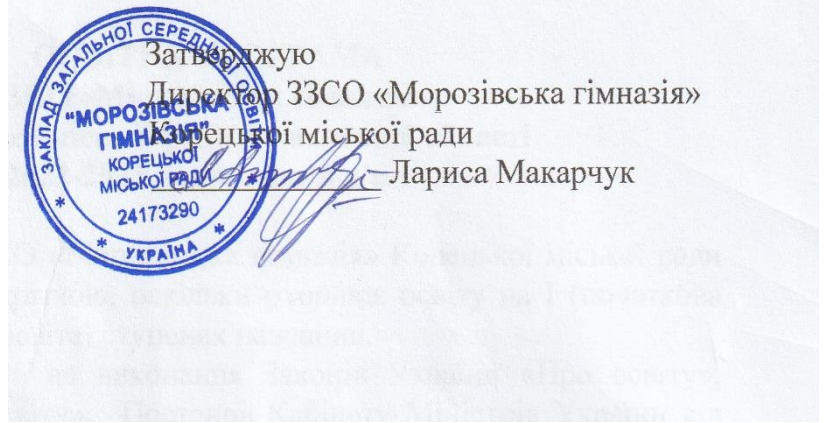

Погоджено
педагогічною радою школи
протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Освітня програма на 2022-2023 н. р. *ЗЗСО «Морозівська гімназія»*

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЗЗСО «Морозівська гімназія»
Корецької міської ради Рівненської області
на 2022-2023 навчальний рік

Освітня програма ЗЗСО «Морозівська гімназія» Корецької міської ради Рівненської області є наскрізною, оскільки охоплює освіту на I (початкова освіта), II (базова середня освіта) ступенях навчання.

Програма розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Постанов Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462 та від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової загальної освіти», від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», від 30 вересня 2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» та на підставі типових освітніх програм, затверджених наказами МОН України, від 08.10.2019 №№1272, 1273, від 19.02.2021 №235, від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених відповідним Державним стандартом загальної середньої освіти.

Освітня програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- перелік, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, предметів, логічну послідовність їх вивчення;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти, його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання;
- опис очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів;
- форми організації освітнього процесу, в тому числі в інклюзивних класах та за індивідуальною формою навчання;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітня програма схвалюється педагогічною радою гімназії та затверджується директором, оприлюднюється на вебсайті гімназії.

На основі освітньої програми школа складає та затверджує навчальний план на наступний навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Навчальний план ЗЗСО «Морозівська гімназія» Корецької міської ради Рівненської області охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження спецкурсів, курсів за вибором та індивідуальних занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин навчального плану. З метою виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу,

в повному обсязі.

Навчальний план зорієнтований на роботу гімназії за 5-денним навчальними тижнем.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Загальний обсяг навчального навантаження

Кількість класів:

1–4 кл. – 4; 5–9 кл. – 5.

Орієнтовна кількість учнів:

1–4 кл. – 73; 5–9 кл. – 78.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» (ст. 12).

Середня наповнюваність класів складає:

1–4 кл. – 18; 5–9 кл. – 16.

Всього класів – 9, учнів – 151, середня наповнюваність – 17.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1–4-х класів складає 3500 годин/навчальний рік: для учнів 1-х класів – 805 годин/навчальний рік, 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5–9-х класів складає 6020 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік, 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік, 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік, 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік, 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані ЗЗСО «Морозівська гімназія» Корецької міської ради Рівненської області на 2022-2023 навчальний рік. (Додається).

Навчальні плани складені відповідно до Типових навчальних планів:

– для **1-2-х класів** – за Типовими освітніми програмами для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОН України від 08.10.2019 р. № 1272 (Шиян Р.);

– для **3-4-х класів** – за Типовими освітніми програмами для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОН України від 08.10.2019 р. № 1273 (Шиян Р.);

- для **5-х класів** – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235, таблиця 1, додаток 3;

- для **6-9-х класів** – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405, таблиця 10;

Години варіативної складової передбачено на :

додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової:

1, 3, 4, 6, 7, 8 кл. - на вивчення української мови, 1 година на тиждень;

2 кл. - на вивчення математики, по 1 годині на тиждень;

7 кл. - на вивчення історії України, по 1 годині на тиждень;

курсів за вибором:

8, 9 кл. – креслення, по 1 годині на тиждень;

6 кл. – споживча етика, по 1 годині на тиждень;
 6 кл. – українознавство, по 1 годині на тиждень;
додаткові години на проведення індивідуальних консультацій та групових занять:

з біології у 6 кл. - по 0,5 години на тиждень;
 з географії 7 кл. - по 1 годині на тиждень;
 з історії у 8 кл. - по 0,5 годині на тиждень;
 з математики у 8 кл. - по 1 годині на тиждень;
 з української мови у 9 кл. - по 1 годині на тиждень.

Всього з варіативної частини виділено 8 годин.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, від 30 вересня 2020 р. № 898.

Порядок вивчення окремих навчальних предметів

Освітня галузь «Технології» у 6-9-х класах реалізується через предмет «Трудове навчання».

Предмети: «Трудове навчання», «Технології» реалізується варіативними модулями:

	Назва обслуговуючого виду праці	Назва технічного виду праці
	Технологія виготовлення гольниці	Технологія безпечного користування побутовими електроприладами
	Технологія виготовлення прикраси з ниток	Технологія обробки деревинних матеріалів ручним способом
	Технологія виготовлення серветки	Технологія обробки тонколистого металу
	Технологія виготовлення панно	Технологія обробки дроту
	Технологія виготовлення декоративних квітів	Технологія виготовлення рухомої іграшки
	Технологія виготовлення торбинки для дрібничок	Технологія виготовлення декоративно-ужиткових виробів
	Технологія формування культури споживання їжі, сервірування столу	Технологія оздоблення виробів із дроту та металу
	Технологія безпечного користування побутовими електроприладами	Технологія догляду за житлом
	Технологія виготовлення прикраси з бісеру	Технологія ручної обробки деревини
	Технологія виготовлення ялинкових прикрас	Технологія механічної обробки деревини
	Технологія виготовлення об'ємної	Технологія виготовлення

іграшки	дерев'яних іграшок
Технологія виготовлення закладки	Технологія оздоблення виробів із деревини різними способами
Технологія виготовлення підставки під горнятко	Технологія токарної обробки деревини
Технологія виготовлення вишитої серветки	Технологія слюсарної обробки металів
Технологія догляду за житлом	
Технологія виготовлення декоративної вази	
Технологія виготовлення виробів для власних потреб	Технологія виготовлення виробів для власних потреб
Технологія виготовлення виробів в етностилі	Технологія оздоблення виробів геометричним різьбленням

Предмет «Фізична культура» реалізується варіативними модулями:

Клас	Назва модуля
5 клас	Легка атлетика
	Баскетбол
	Волейбол
	Аеробіка
	Черлідінг
	Скандинавська ходьба
	Рухливі ігри
6-9 клас	Легка атлетика
	Футбол
	Баскетбол
	Волейбол

Розподіл семи годин інтегрованого предмету «Я досліджую світ» у 1 класі здійснюється між освітніми галузями таким чином:

- мовно-літературна – 2 години;
- математична – 1 година;
- природнича, технологічна, інформативна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 години.

Розподіл восьми годин інтегрованого предмету «Я досліджую світ» у 2 класі здійснюється між освітніми галузями таким чином:

- мовно-літературна – 2 години;
- математична – 1 година;
- природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 години, а інформатика – рішенням педагогічної ради введена з курсу як окремий предмет – 1 година.

Розподіл семи годин інтегрованого предмету «Я досліджую світ» у 3,4 класі здійснюється між освітніми галузями таким чином:

- мовно-літературна – 2 години;
- математична – 1 година;
- природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 годин.

Реалізація завдань мистецької освітньої галузі здійснюється через вивчення окремих предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» у 1-7 класах, у 8-9 класах - інтегрованого курсу «Мистецтво».

В межах галузі «Громадянська та історична галузь» у 5 класі вивчається курс «Вступ до історії України та громадянської освіти», в межах галузі «Природнича» - інтегрований курс «Пізнаємо природу», в межах галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна» - інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут» та етика (культура добросусідства), в межах галузі «Суспільствознавство» у 6 класах – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128:

Клас	Кількість учнів	Предмет	Група 1	Група 2
2	20	Інформат.	10 уч.	10 уч.
3	21	Інформат.	11 уч.	10 уч.
4	20	Інформат.	10 уч.	10 уч.
8	25	Інформат.	13 уч.	12 уч.

Навчання у школі I ступеня (початкова освіта) здійснюється за такими освітніми галузями:

для 1-4 класів (Шиян Р.Б., цикл I (1-2 класи) , цикл II (3-4 клас)

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література; (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО) (англійська)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класах – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин.

Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати **інтерактивні** форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуативні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня
(додаток №2,3)**

Навчання у школі II ступеня (базова середня освіта) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети, інтегровані курси. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Очікувані результати навчання здобувачів базової освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей, 5 клас:

Мовно-літературна
Математична
Природнича
Соціальна і здоров'язбережувальна
Громадянська та історична галузь
Інформатична
Технологічна
Мистецька
Фізична культура

Перелік освітніх галузей, 6-9 класи:

Мови і літератури

Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні

виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Тривалість уроків у 5-9 класах – 45 хвилин.

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (додаток №2,3)

Навчальні плани для індивідуальної форми навчання складаються на основі типових навчальних планів. Індивідуальні навчальні програми та індивідуальні навчальні плани для учнів розробляються педагогічними працівниками за участю одного з батьків (законних представників) відповідно до можливостей дитини і з урахуванням витягу з протоколу засідання ІРЦ та висновку ЛКК.

Відповідно до наказу МОН України №955 від 10.07.2019 року кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми навчання учнів визначається відповідно до кількості предметів інваріантної частини навчального плану за умови виконання вимог Державних стандартів загальної середньої освіти і становить:

- 1-4 класи – 10 годин на тиждень на здобувача освіти;
- 5-9 класи – 14 годин на тиждень на здобувача освіти.

Для індивідуальної форми навчання перелік навчальних предметів, послідовність їх вивчення, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета в межах тижневого навантаження визначає індивідуальний навчальний план, який затверджується директором гімназії.

Освітній процес у 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 класах з **інклюзивним навчанням здійснюється** відповідно до навчального плану гімназії, складеного на основі типових навчальних планів та програм, рекомендованих МОН для закладів загальної середньої освіти. Відповідно до нозології та особливостей інтелектуального розвитку учня командами психолого-педагогічного супроводу розробляються Індивідуальні програми розвитку (ІПР) та може розроблятися індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма (*Постанова КМУ № 957 від 15.09.2021 р. «Про затвердження*

Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», Наказ МОН України від 08.06.2018р. №609 "Про затвердження примірнього положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в ЗЗСО та ЗДО»).

Загальні вимоги до обов'язкових результатів навчання .

Загальні вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного

навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (гімназії, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти за **освітніми галузями** конкретизовано в Державних стандартах.

Ключові компетентності

Результати навчання здобувачів освіти повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та

реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід,

		набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із

		дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

органiзацiю навчального середовища — змiст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;

окремi предмети — виходячи з наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальногiмназiйнi проєкти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний з конкретною наскрiзною темою;

предмети за вибором;

роботу в проєктах;

позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

- 1) формувальне (поточне) оцінювання;
- 2) підсумкове оцінювання (семестрове та річне);
- 3) державна підсумкова атестація учнів;
- 4) зовнішнє незалежне оцінювання.

Формувальне (поточне) та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам освітньої програми закладу освіти, вибір їх форм, змісту та способу здійснюють педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Формувальне (поточне) та семестрове оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання навчальних досягнень і відображається у свідоцтві досягнень, що видається учневі.

Навчальні досягнення учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання, оцінюються відповідно до вимог індивідуальних навчальних програм.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої чи профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів повної загальної середньої освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію на кожному рівні повної загальної середньої освіти, крім випадків, визначених законодавством.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання випускників на кожному ступені навчання визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої

влади у сфері освіти і науки.

У разі вибуття учня із закладу освіти (виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання може проводитися достроково або в екстернатній формі (у відповідному закладі).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Інструменти для здійснення моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості освіти регламентовано шкільним Положенням про моніторинг якості освітнього процесу, затвердженим на засіданні педагогічної ради, протокол № 5 від 28.12.2021 року.

Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі (ст.42 Закону України «Про освіту»), запобігання порушень академічної доброчесності (*академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, необ'єктивне оцінювання, шахрайство, хабарництво, несанкціонована співпраця, службова недбалість, зловживання впливом*), посилення відповідальності за порушення академічної доброчесності, всі учасники освітнього процесу дотримуються Положення про академічну доброчесність, затвердженого на засіданні педагогічної ради школи, протокол № 4 від 25.11.2021 р..

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до повторного проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); при моніторингу якості знань не зараховуються результати участі у I етапі (шкільному) Всеукраїнських учнівських олімпіадах, конкурсах – робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учень не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники освітнього закладу можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів

освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання, щорічної винагороди;

- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання інформації без посилань на джерела, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;

- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції.

Структура 2022-2023 навчального року

2022-2023 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2022 року святом Дня знань. Відповідно до п.3 ст.10 розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік триває не менше 175 навчальних днів та закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою з осінніми, зимовими, весняними канікулами. Орієнтовна структура навчального року:

I семестр – з 01.09.2022 р. по 30.12.2022 р.

II семестр з 16.01.2023 р. по 31.05.2023

Осінні канікули – з 31.10.2022 р. по 06.11.2022 р.

Зимові канікули – з 31.12.2022 р. по 15.01.2023 р.

Весняні канікули - з 27.03.2023 р. по 02.04.2023 р.

31 травня 2023 року - свято Останнього дзвінка.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи.

Орієнтовні дати вручення документів про освіту для випускників 9-х класів – 15 червня 2023 року.

Додаток 2

Перелік програм для вивчення предметів інваріантної складової робочого навчального плану у 2022-2023 навчальному році

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф
1	1-2	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	Р.Б.Шиян	Наказ МОІН України від 08.10.2019р. № 1272
2	3-4	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	Р.Б.Шиян	Наказ МОІН України від 08.10.2019р. № 1273
3	5	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795

4	6 - 9	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	Авторський колектив Шелехова Г. Т., Голуб Н. Б., Глазова О. П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
5	5	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
6	6-9	Українська література Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Мовчан Р.В., Івасюк О.М., Кавун Л.І.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
7	5	Зарубіжна література. Модельна навчальна програма для закладів базової середньої освіти	Авторський колектив О.Ніколенко, О.Ісаєва, Ж.Клименко	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
8	6-9	Зарубіжна література Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Фоміна С.П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
9	5	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я	наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795
10	6	Історія України. Всесвітня історія. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
11	7-9	Історія України. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
	7-9	Всесвітня історія. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
13	5	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автор Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А.	Наказ МОН України від 12.07.2021 р. №795
14	6-9	Математика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив М. І. Бурда, Ю. І. Мальований	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
15	5	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Редько В.Г. та ін.	наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795
16	6-9	Іноземні мови 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
17	5	Модельна навчальна програма «Інформатика 5-6 класи»	Автори Морзе Н.В., Барна О.В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
18	6-7	Інформатика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Жалдак М.І., Горошко Ю.В., Завадський І.О.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
19	8-9	Інформатика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Жалдак М.І., Горошко Ю.В., Завадський І.О.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
20	5	Модельна навчальна програма	Автори: Масол Л.,	Наказ МОН України від

		«Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Просіна М.	12.07.2021 № 795
21	6-9	Мистецтво. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
22	9	Правознавство (практичний курс). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Ремех Т., Муза О., Євтушенко Р.	Наказ МОН України від 14.07.2016 №826
23	5	Природознавство Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив: Шаламов О. та ін.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
24	6-9	Біологія. 6-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
25	7-9	Фізика. 7-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	О. І. Ляшенко, В. Г. Бар'яхтар	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
26	6-9	Географія. 6-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я. Б. Олійник, Р.В.Гладковський, Л. М. Даценко.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
27	7-9	Хімія. 7-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Величко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
28	5	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
29	6-9	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Укладачі програми: Бойченко Т.Є.; Воронцова Т.В.; Москаленко О.Л.; Дерев'яно В.В.; Пономаренко В.С.; Поліщук Н.М.; Фіцайло С.С.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
30	5	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С. Коломоєць Г.А. Боляк А.А. та інші.	Наказ МОН України від 12.07.2021 № 795
31	6-9	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для 5-9-х класів для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив: Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Дерев'яно В.В. та інші	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
32	5	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив: Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
33	5	Німецька мова (друга іноземна мова) для 5-9 кл.	Автор Редько В.Г. та ін.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
34	6	Трудове навчання. Навчальна	В.К. Сидоренко	Наказ МОН України

		програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	та інші	від 07.06.2017 № 804
35.	7-9	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.	В.К. Сидоренко та інші	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804

Додаток 3

Перелік програм для вивчення предметів варіативної складової робочого навчального плану у 2022-2023 навчальному році

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф	Кількість годин	
					за навчальним планом	фактично
Початкова школа						
1	1-2	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	Р.Б.Шиян	Наказ МОІН України від 08.10.2019р. № 1272	35	35
2	3-4	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	Р.Б.Шиян	Наказ МОІН України від 08.10.2019р. № 1273	35	35
Базова школа						
3	6-9	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	Авторський колектив Шелехова Г. Т., Голуб Н. Б., Глазова О. П.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	35	35
4	8	Математика. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив М. І. Бурда, Ю. І. Мальований	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	35	35
5	7-8	Історія України. 5-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Авторський колектив Пометун О.І., Атамась О.В., Мудрий М.М.	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804		
6	7	Географія. 6-9 кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я. Б. Олійник, Р.В.Гладковський, Л. М. Даценко.	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	35	35
7	6	Біологія. 6-9кл. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804	17	17
8	6	Українознавство. Програма для 5-11 кл. для загальноосвітніх навчальних закладів	Ціпко А., Бойко Т. та ін.	Лист МОН від 28.02.2019 № 1/11-2082	35	35
9	6	Споживча етика. Основи споживчих знань.1–11кл. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Гільберг Т.В, Довгань А.І., Капіруліна С.Л. та ін.		35	35